

Usuwanie załączków rogów u cieląt uznaje się za zabieg profilaktyczny. Kiedy najlepiej przeprowadzać dehornizację?

Dekornizacja i usuwanie załączków rogów jest powszechnie wykonywanym zabiegiem. Rogi służą bydłu do obrony przed drapieżnikami i do ustalania hierarchii. Dekornizacja polega na usunięciu załączków rogów u cieląt lub na usunięciu wyrosniętego rogu u dojrzałych krów. Ma ona swoje uzasadnienie w łatwiejszej obsłudze zwierząt oraz ich [dobrostanie](#). Usuwanie załączków rogów wiąże się jednak z bólem, a co za tym idzie – trzeba przeprowadzać ten zabieg w taki sposób, by minimalizować związany z nim stres.

Po co przeprowadzać dehornizację bydła?

Obecność rogów u zwierząt hodowlanych wiąże się z uszkodzeniami innych osobników oraz obsługi, szczególnie w systemie wolnostanowiskowym. Krowy z rogami mogą wyrządzić krzywdę z powodu zwiększonego poziomu agresji lub przypadkiem. Dominacja w stadzie jest skorelowana m.in. z obecnością lub brakiem rogów.

Co ciekawe, dominacja nie zmienia się nawet po usunięciu rogów.

Brak rogów jest również ułatwieniem krowom dostępu do stołu paszowego i pobierania paszy. Jednym słowem, dehornizacja jest formą ochrony zdrowia zwierząt i nas samych.

Obecność rogów u krów wiąże się z ryzykiem uszkodzeń innych osobników oraz obsługi. Fot. Pixabay

Kiedy przeprowadzać dehornizację?

Zabieg ten przeprowadzany jest zazwyczaj u cieląt w pierwszych 4–6 tygodniach życia.

Wtedy załączki rogów nie są jeszcze mocno rozwinięte i mają rozmiar 5–10 mm.

Niemniej jednak, Europejski Kodeks Rekomendacji dla Dobrostanu Bydła zaleca usuwanie załączków rogów przed upływem 2. miesiąca życia. W przypadku dojrzałych zwierząt usuwanie rogów może wiązać się ze zmniejszeniem pobierania paszy i tym samym spadkiem wydajności. Zwierzęta chore nie mogą być poddawane zabiegowi.

Dekornizację przeprowadza się chemicznie, termicznie lub mechanicznie (chirurgicznie). U

starszych osobników rogi usuwa się tylko metodą chirurgiczną, która wymaga większego nakładu pracy.

Jak wykonać zabieg u cieląt?

Najszybszym sposobem jest metoda termiczna. Polega ona na wypaleniu zawiązków rogów przy użyciu dekornizatora elektrycznego lub gazowego, po uprzednim zdezynfekowaniu wypalanego miejsca. Nagrzany przyrząd przykładana się do zawiązka rogu i przyciska się na ok. 15 sekund. Wypalenie powoduje uszkodzenie skóry wokół załączków i powstanie dość płytkiej rany, na którą trzeba zastosować antybiotyki. Metoda ta nie wiąże się z powstawaniem otwartych ran – naczynia krwionośne ulegają bowiem przypaleniu. Po upływie 4–6 tygodni wypalony zawiązek odpada. Zabieg należy jednak wykonywać bardzo dokładnie, ponieważ gdy źle wypali się zawiązek, róg całkowicie lub częściowo wyrasta. Co ważne, metoda termiczna łączy się z najmniejszym prawdopodobieństwem występowania powikłań. Dekornizację chemiczną przeprowadza się poprzez zaaplikowanie na zawiązkach rogu i na skórze wokół nich specjalnej maści na bazie substancji o działaniu żrącym. Podobnie jak w wypadku metody termicznej dochodzi wówczas do obumarcia zawiązka rogu i jego odpadnięcia.

Usuwanie zawiązków rogów wiąże się jednak z bólem, a co za tym idzie – trzeba przeprowadzać ten zabieg w taki sposób, by minimalizować związany z nim stres.

Zaleca się usuwanie zawiązków rogów przed upływem 2. miesiąca życia. Fot. Pixabay

Z kolei metoda chirurgiczna polega na usunięciu zawiązków rogu wraz z wycinkiem skóry przy pomocy specjalnego narzędzia, tzw. przyrządu Roberta – stalowego noża w formie rurki. Po dokonaniu zabiegu ranę zasypuje się antybiotykiem.

Wypalanie zawiązku rogów powoduje mniejsze wydzielanie kortyzolu we krwi, natomiast metoda chirurgiczna łączy się z wyższym poziomem tego hormonu.

Nie można również zapominać, że przy dekokornizacji każdą z metod miejsca pozbawione załączków rogów należy zdezynfekować.

O tym musisz pamiętać!

Mając na względzie dobrostan zwierząt, niezależnie od wybranej metody dekokornizacji nie zapomnij o zminimalizowaniu bólu i stresu poprzez znieczulenie cieląt. Pamiętaj też, że w przypadku każdej metody zabieg musi zostać przeprowadzony umiejętnie i przez wykwalifikowaną osobę.

Źródła

- Abramowicz P., Brzozowski P., Gołębiewski M. (2014). Praktyczne aspekty społecznych zachowań bydła. Artykuł przeglądowy. *Medycyna Weterynaryjna* 70(2), 90-93.
- Litwińczuk Z., Szulc T. (red.) (2005). Hodowla i użytkowanie bydła (238-239, 325). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne.
- Mainau E., Temple D., Manteca X. (2012). Wpływ dekokornizacji i usuwania zawiązków rogów na dobrostan cieląt. Data dostępu: 14.10.2019.
<https://www.fawec.org/pl/publikacje/33-bydlo/203-wplyw-dekokornizacji-usuwania-zawiazkow-rogow-dobrostan-cielat>.

*Kliknij i zobacz
kartę edukacyjną!*